

EKSAMEN I ANT1100 Antikkens verden HØST 2013

Oppgaven består av 4 sider.

Fredag 13. desember (4 timer)   **Ingen hjelpemidler**

Du må svare på både del I og II av oppgava. Du må svare på alle spørsmålene i hver av de to delene (der ikke annet er nevnt).

I del I besvares spørsmål 1 og 13 på arket du nå leser, ved å trekke streker. Spørsmål 2-12 besvares på eget ark. Svarene på disse spørsmålene bør være korte, opp til ca. en halv side. Spørsmål 14 kan besvares litt lengre (se dette spørsmålet for nærmere instruksjoner).

De to spørsmålene i del II kan gis svar på opptil to sider hver.

Del 1: Kunnskapsspørsmål

1. I den ene av de to kolonnene under står greske gudenavn, i den andre romerske. Hvilke navn korresponderer? Besvar på arket som du nå leser, ved å trekke streker.

Jupiter	Apollon
Minerva	Hera
Mars	Athene
Juno	Zevs
Venus	Ares
Apollo	Afrodite

2. Nevn og tidfest de viktigste epokene i Romas historie. (Dette og de neste spørsmålene besvares på eget ark).

3. Hva skjedde med Ødipus?

4. Når omtrent levde Catilina, og hva er han kjent for?

KANDIDATEN BES SKRIVE TYDELIG MED PENN

5. Forklar hva perserkrigene var, og nevnt og tidfest tre viktige hendelser i disse krigene.
6. Tidfest Romas ekspansjon i Italia og rundt Middelhavet. Hvilke årsaker finnes til den romerske ekspansjonen?
7. Hvilke fortellinger finnes om Romas grunnleggelse? Gjengi hovedtrekk i disse fortellingene.
8. Nevnt politiske og kulturelle kjennetegn ved hellenismen.
9. Hva heter de tre athenske tragikerne, når levde de, og hvor mye av deres verker er bevart?
10. Beskriv (eller tegn på eget ark) de tre klassiske søyleordner.
11. Hva diskuteres i Platons dialog *Protagoras*?
12. Gi en kort beskrivelse av Parthenon. Når ble bygget reist? Nevnt også noen av de ting det er blitt brukt til gjennom historien.
13. Knytt sammen forfatter og sjanger. Besvar på arket som du nå leser, ved å trekke streker (to forfattere per sjanger).

Herodot

Lysias

Cicero

retorikk

Aristofanes

komedie

Alkaios

historie

Plautus

lyrikk

Livius

Horats

14. Besvar to av de fire spørsmål under. Hvert svar kan være på opptil en side.

a) Hvilke likheter og hvilke forskjeller finnes mellom demokratiet i Athen og vårt demokrati i Norge i dag?

- b) Hva tror man i dag er årsakene til de romerske borgerkrigene som utspilte seg på 100-tallet f.Kr. og som blant annet ledet til mordet på Julius Caesar?
- c) Hvem utkjempet Den peloponnesiske krig, og hva var årsakene til den?
- d) Beskriv organisatoriske endringer som fant sted i Romerriket mot slutten av antikken (fra 200-tallet e.Kr.).

Del II: originaltekster

Besvar begge oppgavene. Hvert svar kan være på opp til to sider.

Oppgave 1:

Utdrag:

Men verken menneskelig innsats, keiserens gavmildhet eller sonoffer til gudene kunne fortrenge det skjendige rykte at brannen var oppstått etter ordre. For å få slutt på folkesnakket diktet Nero opp noen som skulle være skyldige i brannen, og hjem søkte dem med utsøkte straffer – det var folk som mengden kalte kristne (...) Når de fant sin død, ble de også utsatt for forhånelser, idet de ble kledd i dyreskinn og omkom ved å bli bitt av hunder, eller de ble, når dagen var omme, satt i brann for å lyse i nattemørket. For slike skuespill hadde Nero stilt sin park til rådighet eller foranstaltet sirkusleker, der han i en vognstyrers drakt blandet seg med publikum eller selv stod på vognen. Følgen av dette var at det ble vakt medlidenhet med de kristne, enda de var skyldige og fortjente den verste straff, da man syntes de gikk til grunne, ikke av hensyn til det felles vel, men som offer for en enkelts grusomhet.

Hvem har skrevet denne teksten, og hvilken sjanger tilhører den? Hvilket syn har man hatt på denne forfatteren i ettertiden? Hvilke hendelser er det som diskuteres i utdraget, og når fant disse sted? Fortell om hvordan denne forfatteren generelt i sine verker ser på det romerske keiserdømmet, og drøft hvordan tekstutdraget reflekterer dette synet.

Oppgave 2:

Utdrag:

Nu gjød Pallas Atene den herligste glans om hans hode,
gjorde ham større av vekst, mer fyldig og lot fra hans isse
lokkene bølge så tett som sviblenes blomstrende klaser.
Som når den kyndige smed som Hefaistos og Pallas Atene
lærte til fulle den ypperste kunst, kan lodde om sølvet
kanter av strålende gull og forme de herligste verker,
således spredte hun skjønnhetens glans om hans hode og skuldrer.
Lik en udødelig guddom av vekst gikk helten fra badet,
og på den stol som han reiste seg fra, gikk han atter til sete,
vendt mot sin hustru, og straks tok drotten til orde og mælte:
«Selsomme kvinne. Deg skjenket for visst de olympiske guder
fremfor hver dødelig kvinne et hårdt og ubøyelig hjerte.
Ei vil ellers en hustru så hårdt med urokkelig stivsinn
holde seg vekk fra sin mann, når han efter mangfoldige trengsler
kom i det tyvende år til sitt fedrene hjemland tilbake. (...)»

Hvilken tekst er utdraget hentet fra, og hvilken sjanger tilhører den? Hvilke skikkelser møter vi i utdraget, og i hvilken situasjon? Plasser hendelsen som beskrives innenfor verkets fortelling som helhet. Si også hvor (omtrent) i teksten utdraget hører hjemme.

Pek på trekk ved teksten som er typiske for sjangeren og forfatteren.